

OD REDAKCJI

O NIEBEZPIECZNEJ LUDZKIEJ SKŁONNOŚCI

Współczesny człowiek jest bombardowany nadmiarem informacji. Stąd zwykle poszczególnym wiadomościom poświęca coraz mniej uwagi, a przekazy medialne czy artykuły prasowe stają się krótsze i krótsze. Aż w końcu dochodzi do skrótowości maksymalnej, przekazem stają się pojedyncze zwroty lub słowa. Często są to słowa lub dwa, jak warknięcia, złe słowa, wykluczające, takie jak: obcy, inny czy ideologia LGBT. Na szczęście pewne słowa mają moc unoszenia z sobą treści dobrych i wzniosłych, skrzydlate słowa rozniecające duchowy żar, jak czułość czy ostrzegająca przed „paralizmem duszy, przedwczesną śmiercią” (A. Czechow) obojętność. Czułości poświęciliśmy pierwsze wydanie „Academii” w 2020 roku, a o obojętności piszemy w tym numerze.

Marian Turski (Obojętność jest początkiem nienawiści), były więzień Auschwitz-Birkenau, w sposób wstrząsający ostrzega nas przed obojętnością nie tylko na nieprawdę, lecz także na drugiego człowieka, którego z przerażającą wręcz łatwością można było upokorzyć, zdehumanizować, a nawet na masową skalę wymordować (Marcin Kula, Nie bądź obojętny... Wobec czego?). Dziś, w czasach upadku autorytetu nauki, powszechnych uprzedzeń i strachu przed przyszłością, świadkujemy pogardzie i wypychaniu poza nawias osób z grup mniejszościowych. Często nie reagujemy nawet wówczas, gdy na tle rasistowskim lub homofobicznym pojawia się obok nas przemoc (Joanna Mizielińska, Obojętność paliwem dla przemocy).

Powinno nas również niepokoić, że coraz częściej obserwowaną postawą jest brak hierarchii wartości, powszechne bezrefleksyjne lub nadmierne zaangażowanie w błahe sprawy dnia codziennego (Tomasz Mazur, Dobro nie spada z nieba).

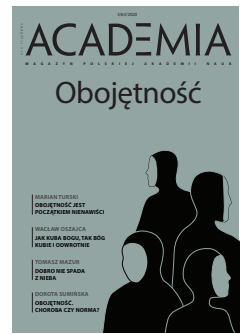
Nieufność społeczna, konsumpcjonizm i nowoczesne technologie pogłębiają naszą obojętność, a fatalnie skutkują samotnością. Jedną ze współczesnych chorób społecznych, tzw. znieczulica, niszczy życie publiczne (Joanna Mysona Byrska, *Obojętność w życiu publicznym*), ale nie tylko – prowadzi również do degradacji środowiska naturalnego, bo obojętniejemy na postępujące zmiany klimatu (Piotr Tryjanowski, *Zmiany klimatu – obojętne emocje*) i otaczającą nas przyrodę (Dorota Sumińska, *Obojętność. Choroba czy norma?*).

Obojętność pochodzi z nas, z naszych lęków, cierpienia lub lenistwa (Wojciech Eichelberger, *Ciszej jedziesz, dalej zajedziesz*). Jest efektem egoizmu, braku poczucia winy, wygodnictwa. Uderza w nas i niszczy świat ludzkich wartości.

PROF. JERZY DUSZYŃSKI PREZES POLSKIEJ AKADEMII NAUK

Pieter Bruegel (starszy), Pejzaż z upadkiem Ikara, 1557

MAGAZYN
POLSKIEJ AKADEMII
NAUK

nr 3/63/2020
kwartalnik
ISSN 1733-8662
nakład: 1600 egz.

© Polska Akademia Nauk

Biuro Upowszechniania
i Promocji Nauki
pl. Defilad 1
00-901 Warszawa

www.pan.pl
www.academia.pan.pl
academia@pan.pl

ZESPÓŁ
REDAKCyjNY

**Magdalena
Prokopowicz**
redaktor naczelna

Jolanta Iwańczuk
nauki o Ziemi

Marcin Pietras
nauki biologiczne
i rolnicze

Justyna Orłowska
dziennikarz

Dominik Wódc
redakcja językowa

Andrzej Figatowski
grafika

**DG ART Agnieszka
Deluga-Góra**
edycja zdjęć

RADA NAUKOWA

Jerzy Duszyński
prezes PAN
(przewodniczący)

Stanisław Filipowicz
Roman Słowiński
Grażyna Borkowska
Katarzyna Turnau
Roman Micnas
Witold Rużyłło
Antoni Rogalski
Henryk Szymczak

Druk:
Agencja Wydawniczo-
Poliograficzna Gimpo